Ronneby KOMMUN

Strategi
Policy
Riktlinje
Program

Ronneby kommun

Riktlinje för att förebygga och hantera hot, hat och våld mot förtroendevalda

Dokumenttyp: Riktlinje
Antagen av: Kommunfullmäktige
Antagen: 2026-05-28
Giltighetsperiod: Uppdateras 1 gång per mandatperiod eller vid behov
Diarienummer: 2026–000079
Ansvarig för dokumentet: Kommunstyrelsen
Tidpunkt för senaste aktualitetsprövning: Klicka eller tryck här för att ange text.
Tidpunkt för senaste revidering: Klicka eller tryck här för att ange text.
Relaterade styrdokument: Klicka eller tryck här för att ange text.
Sökord:

Innehållsförteckning

1 Inledning 3

1.1 Syfte 3

2 Vad är trakasserier, hot och våld 4

3 Förebyggande arbete 4

3.1 Kommunens ansvar 5

3.1.1 Utbildning 5

3.2 Partigruppens ansvar 5

3.3 Den enskilde förtroendevaldes ansvar 6

3.4 Gruppledarens ansvar 6

3.5 Arbetsgrupp kopplad till centrala krisledningsstaben 7

3.6 Riskbedömning 7

4 Polisens ansvar och polisanmälan 8

4.1 Polisens ansvar 8

4.2 Polisanmälan 8

4.2.1 Inför val 8

5 När hot eller våld uppstår 8

6 6 Bilagor 9

6.1 Bilaga 1 – Aktuell information och stödmaterial 9

6.2 Bilaga 2 – Stödinformation från polisen 9

6.3 Bilaga 3 – Handlingsplan när hot eller våld uppstår 10

6.4 Bilaga 4 – Riskbedömningsmall 1: Första riskbedömning 11

6.5 Bilaga 5 – Riskbedömningsmall 2: Vid hög risk 14

6.6 Bilaga 6 – Flödesschema vid riskbedömning 15

6.7 Bilaga 7 – Flödesschema vid hög risk 16

1 Inledning

Den offentliga förvaltningen ska präglas av demokrati, rättssäkerhet och öppenhet. Hot, hat och våld mot förtroendevalda är ett allvarligt hot mot demokratin. Det kan resultera i att politiker blir mer återhållsamma i sitt beslutfattande, påverkas i sina ställningstaganden, avbryter sina uppdrag eller avstår från att engagera sig i vissa politiska frågor. Det kan dessutom försvåra rekryteringen av nya politiker samt inverka på de förtroendevaldas tillgänglighet gentemot medborgarna.

Sedan den 1 juli 2025 gäller nya bestämmelser i kommunallagen 4 kap. 18 a § som ålägger kommuner att vidta åtgärder för att förebygga ohälsa eller olycksfall till följd av hot och våld mot sådan förtroendevald som avses i kommunallag 4 kap. 2 §. Detta tillägg i kommunallagen innebär att kommuner och regioner har ett ansvar att vidta lämpliga åtgärder för att skydda hel- och deltidsarvoderade förtroendevalda från risker som kan leda till ohälsa eller olycksfall. Lagen ställer även krav på att kommunen ska tillhandahålla relevant utbildning som gör det möjligt för de förtroendevalda att förebygga sådana risker.

Antalet förtroendevalda som uppger att de utsätts för hot, trakasserier eller våld har ökat. Ofta sker det i digitala kanaler och kopplas till ett hårdare samhällsklimat. Att känna trygghet i uppdraget är en grundläggande förutsättning för ett fritt demokratiskt beslutfattande. Kommunen har därför ett särskilt ansvar för att förebygga och hantera hot, hat och våld så att förtroendevalda kan utöva sina uppdrag tryggt och säkert.

1.1 Syfte

Denna riktlinje fastställer kommunens arbetssätt för att förebygga och hantera hot, våld, trakasserier, otillåten påverkan och andra säkerhetshändelser som riktas mot förtroendevalda. Ronneby kommun har valt att denna riktlinje gäller alla förtroendevalda. Målet är att säkerställa trygga och säkra förutsättningar för det demokratiska uppdraget, samt att uppfylla kommunens lagstadgade skyldigheter.

Tillämpning

Riktlinjen gäller i alla situationer där uppdraget utövas, inklusive:

- sammanträden
- externa aktiviteter
- kontakter med medborgare
- digital närvaro (t.ex. sociala medier)

Myndighetsutövning

Riktlinjen gäller även när förtroendevalda deltar i beslut som innebär myndighetsutövning. I dessa sammanhang kan riskbilden vara förhöjd och samma rutiner ska tillämpas.

2 Vad är trakasserier, hot och våld

Det gemensamma begreppet är otillåten påverkan, som omfattar handlingar som syftar till att påverka eller hindra en förtroendevald i sitt uppdrag. Otillåten påverkan kan ta sig uttryck som:

- **Trakasserier**: exempel - förolämpningar, påhopp, obehagliga mejl eller sms, näthat, falska rykten, fotografering i kränkande syfte, stalking.
- **Hot**: exempel - hot om våld, hot mot familj eller egendom, utpressning
- **Våld**: exempel - knuffar, slag eller annan fysisk attack
- **Korruption**: exempel - otillbörliga erbjudanden, påtryckningar eller mutförsök

3 Förebyggande arbete

Kommunens arbete med att förebygga hot, hat och våld mot förtroendevalda är centralt för att värna demokratin och de folkvaldas trygghet. Det förebyggande arbetet syftar till att skapa en säker arbetsmiljö för samtliga förtroendevalda och att minimera risken för incidenter genom tydlig ansvarsfördelning, kunskapshöjande insatser och strukturerade rutiner.

I denna riktlinje används begreppet gruppledare för den person som företräder partiet i kommunfullmäktige, om inte annat anges.
Om partiet utsett annan person för säkerhetsfrågor ansvarar partiet för att detta kommuniceras till arbetsgruppen kopplad till den centrala krisledningsstaben.

Det förebyggande arbetet omfattar bland annat:

- Tydlig ansvarsfördelning mellan kommun, partier och förtroendevalda
- Utbildningar, introduktioner och löpande information om säkerhet och hantering av hot, hat och våld
- Riskbedömning inför möten vid behov (exempelvis Kommunfullmäktige)

3.1 Kommunens ansvar

Kommunen ska enligt kommunallagen 4 kap. 18 a § vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga hot och våld mot förtroendevalda.
Detta omfattar:

- Att genomföra och uppdatera riskbedömningar
- Att säkerställa utbildningar och information till alla förtroendevalda
- Att tillhandahålla stöd och rådgivning vid incidenter
- Att följa upp och utvärdera inträffade händelser

Kommunen har en arbetsgrupp kopplad till den centrala krisledningsstaben som svarar för rådgivning, kontakt med Polismyndigheten samt stöd i risk- och incidenthantering.

Vid bedömning om hög risk för hot, hat och våld inför en särskild situation kontakta arbetsgruppen kopplad till den centrala krisledningsstaben via funktionsbrevlådan: **hothatfortroendevalda@ronneby.se**
Kommunstyrelsen ansvarar för att riktlinjen hålls aktuell och integreras i kommunens system för intern kontroll.

3.1.1 Utbildning

Genomförs vid varje ny mandatperiod och vid behov under perioden
Nya förtroendevalda ska alltid erbjudas introduktion om hot, hat och våld

3.2 Partigruppens ansvar

De politiska partierna har ett betydelsefullt ansvar för att stödja sina förtroendevalda och för att upprätthålla en trygg intern miljö.

Partierna ska:

- Gruppledaren eller annan person utsedd för säkerhetsfrågor är länk till kommunens arbetsgrupp kopplad till den centrala krisledningsstaben
- Namn och kontaktuppgifter ska meddelas kommun inför varje mandatperiod

- Stödja partimedlemmar som utsätts för hot eller våld och vara länk till kommunens arbetsgrupp kopplad till den centrala krisledningsstaben
- Informera nya förtroendevalda om risker, säkerhetsrutiner och var man vänder sig för stöd
- Förmedla information och utbildning
- Genomföra interna riskreflektioner inför större politiska aktiviteter såsom valdebatter, offentliga möten med ämnen som kan vara laddade, manifestationer eller andra händelser där större publikdeltagande förväntas

3.3 Den enskilde förtroendevaldes ansvar

Varje förtroendevald är en del av helheten i säkerhetsarbetet och har ansvar för att bidra till sin egen och andras trygghet.

Det innebär att den enskilde bör:

- Delta i utbildningar
- Ha en respektfull och hövlig ton på sociala medier. Undvik personangrepp och nedvärderande språk, även när du möter kritik eller oenighet. Tänk på att din kommunikation representerar både dig själv och ditt politiska uppdrag
- Vid behov begära stöd från partiet eller kommunen vid utsatthet

Det innebär också att den enskilde ska:

- Rapportera händelser till gruppledaren eller annan utsedd person för säkerhetsfrågor.
- Vid incident göra polisanmälan
- Spara eventuellt bevismaterial (t.ex. skärm dumpar, brev, meddelanden)

3.4 Gruppledarens eller annan utsedd person för säkerhetsfrågors ansvar

Partiet ansvarar för ordning inom partiet och ska:

- Säkerställa att riskbedömningar genomförs inför partigruppens egna möten och större politiska aktiviteter vid behov
- Vara uppmärksam på situationer som kan innebära risker för partiets förtroendevalda och omedelbart agera vid hotfulla situationer
- Informera partiet om rutiner för incidentrapportering
- Vid behov avbryta eller avstyra möten om säkerheten inte kan garanteras

- Ansvara för att incidenter som uppstår i partiets arbete rapporteras vidare till kommunen enligt gällande rutiner

3.5 Arbetsgrupp kopplad till centrala krisledningsstaben

Förutom att tydliggöra hur förtroendevalda själva kan förebygga och hantera hot och hat behövs en samordnande funktion på kommunen som ser till helheten. Den samordnande funktionen är en arbetsgrupp med deltagare från centrala krisledningsgruppen.

Arbetsgruppen aktualiseras när behov föreligger samt 2 gånger (december och maj) om året för att omvärldsbevaka, kolla läget och eventuellt planera för åtgärder kommande period.

Exempel på när behov föreligger:

- När partigrupper, presidier eller andra grupper som leds av förtroendevalda bedömer hög risk om hot, hat och våld mot förtroendevalda
- Inför val
- När indikationer från omvärlden ger att en händelse som kommer att inträffa eller har inträffat utgör risk för hot, hat och våld mot förtroendevalda

3.6 Riskbedömning

Riskbedömningar är ett centralt verktyg i det förebyggande arbetet och ska genomföras när det finns anledning att misstänka förhöjd risk för hot, hat eller våld. Bedömningen görs av partigruppens ledning eller presidiet beroende på typ av möte.

Riskbedömningen syftar till att identifiera potentiella hot i ett tidigt skede så att lämpliga förebyggande åtgärder kan vidtas.

Bedömningen görs i två nivåer:

- Första riskbedömning: En snabb översiktlig bedömning som kategoriserar risken som låg, måttlig eller hög
- Fördjupad riskbedömning: Genomförs vid måttlig eller hög risk och resulterar i en konkret handlingsplan med skyddsåtgärder

Vid bedömd hög risk ska arbetsgruppen kopplad till den centrala krisledningsstaben kontaktas via hothatfortroendevalda@ronneby.se för stöd i den fortsatta hanteringen.
Detaljerade checklistor och bedömningsmallar finns i bilaga 6.4 och 6.5.

4 Polisens ansvar och polisanmälan

4.1 Polisens ansvar

Polismyndigheten har huvudansvar för förtroendevaldas säkerhet. Vid akuta hot- eller våldssituationer ska alltid 112 kontaktas. Polisen gör riskbedömningar och beslutar om eventuella skyddsåtgärder.

4.2 Polisanmälan

Alla former av hot, hat eller våld ska polisanmälas. Fler anmälningar ökar möjligheten till lagföring och stärker det förebyggande arbetet. Polisanmälan kan göras av den utsatta själv eller tillsammans med gruppledare eller annan utsedd person för säkerhetsfrågor. Kommunen kan bistå med stöd.

4.2.1 Inför val

Inför valperioder finns ett särskilt telefonnummer som möjliggör snabb kontakt och prioriterad hantering av akuta ärenden. Gruppledarna får inför varje valperiod uppgifter om telefonnumret. Genom detta nummer går det att komma igenom växeln utan dröjsmål vid situationer som kräver omedelbar åtgärd. Detta säkerställer en effektiv kommunikation och en trygg hantering av händelser under hela valprocessen.

5 När hot eller våld uppstår

Om en förtroendevald utsätts för hot, hat eller våld är det viktigt att agera snabbt och strukturerat. De viktigaste principerna är:

- Vid akut fara: Ring alltid 112 och sätt dig i säkerhet
- Dokumentera: Ta skärm dumpar och spara all kommunikation som bevismaterial
- Informera: Kontakta partiets gruppledare eller annan utsedd person för säkerhetsfrågor och kommunens arbetsgrupp
- Polisanmäl: Alla former av hot, hat eller våld ska polisanmälas
- Få stöd: Ta kontakt för att få professionellt och emotionellt stöd

Efter en incident är det viktigt att delta i uppföljning med arbetsgruppen för att diskutera behov av fortsatta skyddsåtgärder och bidra till utvärdering för att förbättra framtida hantering.

En detaljerad handlingsplan med konkreta steg finns i bilaga 6.3.

6 6 Bilagor

6.1 Bilaga 1 – Aktuell information och stödmaterial

Länkar uppdateras löpande på de förtroendevaldas sida på ronneby.se:

SKR:
Hot, hat och våld mot förtroendevalda
Förebygg hat, hot och våld mot förtroendevalda - SKR
Riskguide – förebygga konflikt

Polisen:
Handboken Personlig säkerhet

6.2 Bilaga 2 – Stödinformation från polisen

Se Polisens hemsida för mer information om personlig säkerhet.

6.3 Bilaga 3 – Handlingsplan när hot eller våld uppstår

OMEDELBART VID AKUT FARA

Ring 112
Sätt dig i säkerhet
Följ polisens anvisningar

VID HOT ELLER TRAKASSERIER

1. Dokumentera

- Ta skärm dumpar av meddelanden, inlägg eller kommentarer
- Spara e-post och SMS
- Anteckna datum, tid och omständigheter
- Bevara allt bevismaterial

2. Informera

- Kontakta partiets gruppledare eller annan utsedd person för säkerhetsfrågor
- Meddela arbetsgruppen: hothatfortroendevalda@ronneby.se
- Vid allvarliga hot, kontakta även polis direkt

3. Gör polisanmälan

- Alla former av hot, hat eller våld ska polisanmälas
- Bifoga dokumentation/bevismaterial
- Du kan få stöd av partiets kontaktperson eller kommunens säkerhetssamordnare

4. Få stöd

- Prata med partiets gruppledare eller annan utsedd person för säkerhetsfrågor
- Kontakta kommunens arbetsgrupp för rådgivning
- Vid behov, begär stöd för hantering av sociala medier
- Överväg om du behöver professionellt stöd

EFTER EN INCIDENT

- Delta i uppföljning med arbetsgruppen
- Diskutera behov av fortsatta skyddsåtgärder
- Bidra till utvärdering för att förbättra framtida hantering

VIKTIGA KONTAKTER

- Akut fara: 112
- Arbetsgruppen: hothatfortroendevalda@ronneby.se
- Partiets gruppledare eller annan utsedd person för säkerhetsfrågor [fylls i av respektive parti]
- Polisens ärendetelefon: 114 14

6.4 Bilaga 4 – Riskbedömningsmall 1: Första riskbedömning

Vem gör bedömningen?

- Vid partiets egna möten: Partiets gruppledare eller annan utsedd person för säkerhetsfrågor tillsammans med andra i partigruppen
- Vid nämnds-/styrelsemöte: Presidiet tillsammans
- Samma personer bör göra bedömningen varje gång för kontinuitet

Syfte: Snabbt göra en första uppskattning av risken för hat, hot och våld.

STEG 1: Snabbscreening (4 frågor)
Har ni:

- Fått indikationer från kollegor eller förtroendevalda om att frågan skapar spänning?
- Tidigare erfarenhet av att liknande frågor har lett till hat och hot?
- Noterat en politisk spänning i frågan?
- Noterat omfattande diskussioner om frågan på sociala medier?

Bedömning:
JA på färre än 4 frågor → LÅG RISK (om inte en enskild faktor är mycket allvarlig)

JA på alla 4 frågor → Gå vidare till Steg 2

STEG 2: Fördjupad bedömning
Bedöm varje punkt nedan som Hög risk, Måttlig risk eller Låg risk:

1. Kända aktörer:
Finns tecken på att grupper eller individer som är kända för att använda hat, hot, trakasserier eller våld engagerar sig i frågan?
☐ Hög risk ☐ Måttlig risk ☐ Låg risk

2. Kontroversiell fråga:
Frågan/ärendet är kontroversiellt och väcker starka känslor
☐ Hög risk ☐ Måttlig risk ☐ Låg risk

3. Känslig historik:

Det finns en känslig historik kopplad till frågan med tidigare kränkande kommentarer, aggressiv kommunikation eller hot
☐ Hög risk ☐ Måttlig risk ☐ Låg risk

4. Hatiska inslag i media:
Det förekommer hatiska inslag, dolda hot, spridning av falsk information eller trakasserier via sociala eller traditionella medier
☐ Hög risk ☐ Måttlig risk ☐ Låg risk

5. Kontroversiella företrädare:
De förtroendevalda som driver frågan kan av vissa betraktas som "kontroversiella" (på grund av kön, ålder, läggning, partitillhörighet etc.)
☐ Hög risk ☐ Måttlig risk ☐ Låg risk

6. Tidigare erfarenheter:
Det finns tidigare erfarenheter av hot och hat, antingen mot enskilda förtroendevalda eller generellt
☐ Hög risk ☐ Måttlig risk ☐ Låg risk

7. Kända problempersoner:
Någon grupp eller individ som tidigare är känd för hot, hat, rättshaveristiskt beteende eller stark kritik är berörd av frågan
☐ Hög risk ☐ Måttlig risk ☐ Låg risk

8. Förväntningar på deltagande:
Det finns indikationer på att medborgare förväntar sig eller kräver att få delta i processen, men det finns inga planer på att öppna upp för deltagande
☐ Hög risk ☐ Måttlig risk ☐ Låg risk

Bedömning:
5 eller fler "Måttlig risk" → MÅTTLIG RISK - Gå till åtgärder nedan
Flera "Hög risk" → HÖG RISK - Kontakta arbetsgruppen via hothatfortroendevalda@ronneby.se

Åtgärder vid måttlig risk
Välj en eller flera åtgärder:
Ansvar och rutiner:

- Bestäm vem som har ansvar för frågan
- Säkerställ att rutiner är på plats för att hantera eventuella hot eller hat
- Överväg en mer fullständig kartläggning av problemet och aktörerna

Skyddande åtgärder:

- Kartlägg hotbilden och anpassa säkerhetsåtgärder (hemlig mötesplats, vakter, etc.)
- Ska mötet ställas in eller genomföras på annan plats?
- Etablera en plan om konflikten eskalerar

Dialog och kommunikation:

- Stärk dialog mellan berörda aktörer
- Förbered strategi för att bemöta kritik konstruktivt
- Överväg kontakt med berörda medborgare för dialog eller medling

Planering:

- Utvärdera behov av extern konfliktlösare
- Identifiera potentiella eskalationspunkter
- Skapa uppföljningsplan för långsiktig konfliktminimering
- Överväg utbildning i hantering av aggressivt beteende

6.5 Bilaga 5 – Riskbedömningsmall 2: Vid hög risk

När aktiveras denna mall?

När riskbedömningen visar hög risk för hat, hot, våld eller annan störning kontaktas arbetsgruppen i god tid via **hothatfortroendevalda@ronneby.se**

Detta innebär att:

- Arbetsgruppen sammankallas
- Fördjupad bedömning genomförs
- Beslut tas om eventuella åtgärder

Aktiveringskriterier:

- Riskanalysen pekar tydligt på hög risk
- Tecken på organiserad mobilisering
- Konkreta hot har framförts
- Polisen rekommenderar höjd säkerhetsnivå

ÅTGÄRDSPLAN VID HÖG RISK

1. Omedelbar aktivering

Arbetsgruppen sammankallas och:

- Gör uppdaterad hotbildsbedömning
- Kontaktar polisen för lägesbild
- Informerar kommunikationsavdelningen (risk för desinformation)
- Beslutar om eventuella skyddsåtgärder

Vid konkreta hot görs alltid polisanmälan.

2. Operativa skyddsåtgärder

A. Lokal och mötessäkerhet

- Byte till tryggare eller mer kontrollerad lokal
- Entrékontroll införs
- Antal deltagare begränsas
- Ommöblering för att skapa avstånd mellan publik och förtroendevalda
- Väktare/ordningsvakter från mötets start

B. Personskydd för särskilt utsatta

- Möjlighet att delta på distans
- Alternativa in- och utgångar
- Ledsagning till och från möten
- Sekretessbelagda mötesplatser
- Stöd för hantering av hat i sociala medier

C. Kommunikation och rykteshantering

- Plan för att bemöta felaktig information
- Intensifierad bevakning i kommunens kanaler
- Stöd till utsatta personer

3. Genomförande av mötet

Före mötet:

- Säkerhetsgenomgång med alla förtroendevalda
- Genomgång av roller och kontaktvägar
- Kalla in väktare/polis vid behov
- Förbered rutiner för att avbryta eller utrymma

Under mötet:

- Kortare och mer strukturerad mötesform
- Arbetsgruppen dokumenterar avvikande beteenden

Efter mötet:

- Ny hotbildsbedömning
- Utvärdering av åtgärder
- Säkerställ polisanmälningar
- Bedöm fortsatta skyddsbehov
- Skriftlig sammanställning till kommunledningen

Ansvar

Arbetsgruppen ansvarar för att planen följs, att åtgärder dokumenteras och att berörda förtroendevalda informeras om gällande skyddsnivåer.

6.6 Bilaga 6 – Flödesschema vid riskbedömning

Bedömning av risk för hat, hot och våld mot förtroendevalda

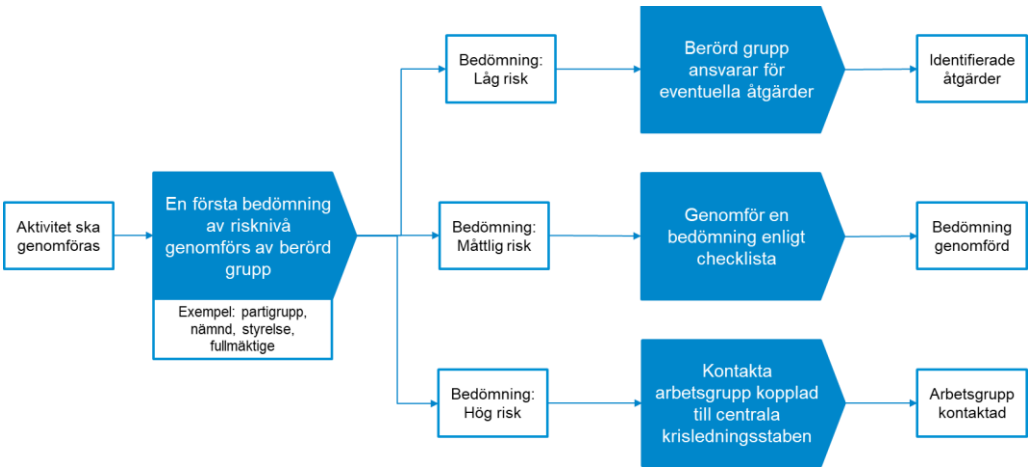

6.7 Bilaga 7 – Flödesschema vid hög risk

Bedömning av hög risk för hat, hot och våld mot förtroendevalda.

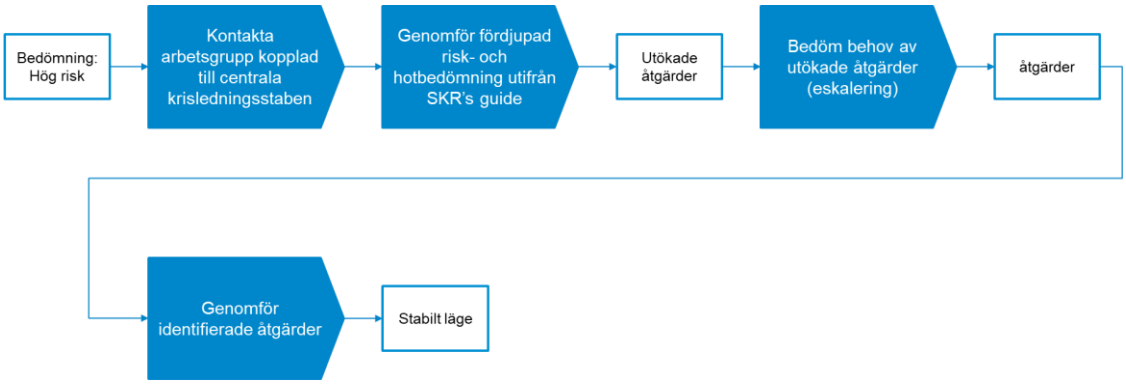

Uppföljning, utvärdering och lärande sker löpande under processen